

8 Produktionsmedel inom jordbruket

I kapitel 8 redovisas uppgifter om jordbrukarnas inköp av traktorer och andra maskiner och redskap. Vidare redovisas uppgifter om länsstyrelsernas förprovning av djurstallar sammanställda av Jordbruksverket. Dessutom redovisas statistik rörande certifierat utsäde, försäljning till jordbruket av bekämpningsmedel och mineralgödsel samt produktion av jordbrukets fodermedel. Statistik över bekämpningsmedel och mineralgödsel i jordbruket redovisas också i kapitel 12.

Sammanfattning

Traktorer

Totalt levererades ca 4 100 traktorer till det svenska jordbruket under år 2008, vilket var 700 färre än under 2007. Det genomsnittliga effektuttaget uppgick till 123 kilowatt och var därmed mer än dubbelt så högt som år 1990 (**tabell 8.1**).

Värdet av jordbrukets inköp av traktorer uppgick år 2008 till 2 266 milj. kr. I fasta priser har värdet av traktorinköpen ökat med ca 33 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Övriga maskiner och redskap

Inköp av andra maskiner och redskap än traktorer uppgick till 4 474 milj. kr under 2008. Dominerande var redskap för skörd och tröskning som uppgick till 1 126 milj. kr eller 25 % av jordbrukets totala inköp av maskiner och redskap exklusive traktorer. I fasta priser har jordbrukets inköp av övriga maskiner och redskap ökat med ca 5 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Förprovning av djurstallar

Det totala antalet förprovade djurstallar 2009 har minskat med 21 % sedan föregående år. Minskningen har rört djurstallar för alla djurslag. För dikor och övriga nöt har antalet förprovningar minskar med en fjärdedel. Under år 2009 förprovades flest byggnader för hästar i Västra Götalands län (90 st). De flesta förprov-

ningar avser byggnader för hästar, övrig nöt och mjölkkor (**tabell 8.3**).

Utsäde

Officiell statistik saknas beträffande utsädesmängder. Jordbruksverkets uppgifter om certifierade utsädesmängder kan dock ses som en uppskattning av den totala försäljningen av utsäde.

Av **tabell 8.4** framgår att det totalt certifierades 147 900 ton utsäde av fröburna växtslag och 22 100 ton potatis under 2008/2009. Under samma period importerades 10 400 ton fröburna växtslag som införts från annat land inom EES-området. Vad gäller utsädespotatis finns inget krav på införselanmälan vid import från annat EES-land. Därmed finns heller inga tillförlitliga uppgifter om kvantiteten importerat potatisutsäde.

Bekämpningsmedel

Tabell 8.5 visar försäljningen av bekämpningsmedel till jordbruket i ton under perioden 1990–2008.

Under 2008 såldes drygt 1 850 ton bekämpningsmedel, vilket är en ökning med 13 % sedan föregående år. Som synes dominerar försäljningen av ogräsmedel. Sammantaget ökade försäljningen av ogräsmedel med knappt 150 ton eller 11 % sedan 2007.

Försäljningen av insektsmedel till jordbruket minskade detta år med 16 ton från 40 till 24 ton, vilket är en återgång till mer normala ni-

vårer efter omfattande angrepp av rapsbaggar under 2007. De kemiska betningsmedlen ökade med 25 ton, vilket hänger samman med en ökad spannmålsareal och ett ökat bekämpningsbehov under 2008. Även det biologiska betmedlet *Pseudomonas chlororaphis* fortsätter att öka något. Biologiska medel redovisas på annat sätt i statistiken. Svampmedel ökade med 47 ton sedan föregående år, främst p.g.a. den ökade spannmålsodlingen.

Mineralgödsel

Tabell 8.6 visar total förbrukning mätt som försäljningen av mineralgödsel samt i vilka former som kväve, fosfor och kalium sålts. Redovisningen avser vikten av den sålda varan och inte av respektive näringsämne. Enkla kvävegödselmedel kan t.ex. innehålla mellan 15 och 46 % kväve.

De rena kvävegödselmedlen utgörs främst av kalksalpeter N 15,5 (15,5 % kväve), av kalkammonsalpeter/Axan (26–28 % kväve) samt av ammoniumnitrat N 34 (34 % kväve). Bland de sammansatta gödselmedlen är NP 27-5+S dominerande i gruppen NP-medel, medan PK 11-21, NK 20-15 samt NPK 21-3-10 och 27-3-3 är dominerande i övriga grupper.

Försäljningen av mineralgödsel har sedan 2000/01 minskat med 25 %, men ökat med 3 % i jämförelse med föregående år. Mellan 2005/06 och 2006/07 ökade försäljningen av enkla gödselmedel med 6 % och försäljningen av de sammansatta gödselmedlen minskade med 1 %.

Försäljningen av kväve, uttryckt som ren växtnäring har mellan de senaste åren ökat, men är ändå en av de lägsta noteringarna sedan 1960-talet.

Den ökade försäljningen av kväve bedöms främst bero på att prisnivån på spannmål började stiga under hösten 2006. Inför 2007-års odlingsäsong fanns den ”nya” prisnivån med i bakgrunden inför beslut om kvävegivans storlek år 2007. Prisrelationen mellan kväve och produkt bedöms ha lett till att kvävegivan ökades något jämfört med tidigare. En annan orsak till ökad användning av kväve kan vara att arealen spannmål ökade något mellan 2006 och 2007, men denna förändring bedöms ha haft

mindre betydelse än de spirande förhoppningarna om bättre produktpriser.

Fodermedel

Råvaruförbrukningen till foderblandningar har under 2008 minskat för de svenska råvarorna med 7 %, medan förbrukningen för importerade råvaror ökat med 14 % jämfört med föregående år (**tabell 8.7**). Spannmål dominerar den inhemska råvaruförbrukningen, medan oljehaltiga frön eller frukter, däribland soja, utgör den största delen av de importerade råvarorna.

I **tabell 8.8** redovisas råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag. Förbrukningen har minskat för alla djurslag. Minskningen är störst för övriga djur, 34 %, och nöt samt hund och katt, 10 % för båda grupperna. Den svenska råvaruansvändningen till fjäderfä- och hästfoder har dock ökat sedan 2004 med 4 respektive 17 % och till gruppen övriga djurslag har användningen ökat mer än 60 %. Spannmål är den vanligaste råvaran i samtliga foderblandningar. I foder till nötkreatur används även mycket raps, som ingår i redovisningen för oljehaltiga frön eller frukter.

Om statistiken

Maskiner och redskap

Jordbruksverket genomför varje år sedan 1979 en undersökning om försäljningen av lantbruksmaskiner och -redskap. Fram till och med den undersökning som avsåg 1991 var dessa undersökningar totalundersökningar. Därefter har totalundersökningar genomförts intermitent. Den senast genomförda undersökningen var en urvalsundersökning och avsåg 2008. Även 2004, 2005 och 2007 var urvalsundersökningar, medan undersökningen för 2006 var en totalundersökning.

De redovisade värdena av försålda maskiner och redskap grundas på angivna katalogpriser, vilket medför att hänsyn ej kunnat tas till eventuella rabatter. Mervärdesskatt ingår inte i tabelluppgifterna.

Förprovning av djurstallar

Stallar eller andra förvaringsutrymmen samt hägn för hästar samt för djur som hålls för produktion av livsmedel, skinn, ull eller päls får inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att stallen eller förvaringsutrymmet på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller när ett stall, ett annat förvaringsutrymme eller hägn ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt. Det gäller även när ett stall, ett annat förvaringsutrymme eller hägn, som förut använts för annat ändamål, inreds för ovan nämnda djurhållning eller djuruppfödning.

Kraven på förprovning och besiktning av djurstallar finns i djurskyddsförordningen. Länsstyrelsen förprövar djurstallet utifrån ansökningshandlingar, ritningar och uppgifter som visar den planerade byggnadsåtgärden. När åtgärden är genomförd gör länsstyrelsen en besiktning för att kontrollera att byggnadsåtgärden är utförd enligt tidigare inkomna handlingar samt enligt djurskyddsbestämmelserna.

Förprovning krävs inte om antalet djurplatser på anläggningen för det berörda djurslaget efter den planerade byggnadsåtgärden understiger 5 hästar, 10 vuxna nötkreatur, 20 ungnöt, 10 vuxna svin, 50 slaktsvin, 100 tillväxtgrisar, 20 vuxna får eller getter, 500 fjäderfän utom strutsfåglar eller 3 strutsfåglar.

Statistik rörande förprovning av djurstallar sammanställs årligen av Jordbruksverket.

Utsäde

Officiell statistik om använda utsädesmängder etc. saknas i stort sett. Däremot kan försäljningen av utsäde uppskattas genom statistik över certifierade kvantiteter från den officiella utsädeskontrollen.

Utsädeslagstiftningen omfattar utsäde (fröer) och utsädespotatis av växtarter som används inom jordbruket och trädgårdsodlingen, såväl i den yrkesmässiga produktionen som inom fritidsodlingen. Detta innebär att utsäde av lantbruks-, köks-, prydnads- och

fruktväxter omfattas.

Lagstiftningen handlar om saluföring och produktion av utsäde – vad som får saluföras (vilket inkluderar överlåtelse, lagerhållning och utbudande till försäljning), vilken kvalitet utsädet måste ha samt hur märkning och förpackning ska ske.

Sedan den 1 januari 2006 är verksamheterna vid Statens utsädeskontroll (SUK) och Statens växtskyddsnämnd inordnade i Jordbruksverket.

Certifiering av utsäde är en myndighetsuppgift. Det omfattar i korthet en kvalitetskontroll, att utsädet vid analysering visats uppfylla kraven på kvaliteten och att härstamningen kontrollerats liksom att utsädesodlingen har fältbesiktigats. Dessutom omfattas även förslutningen och märkningen av förpackningen samt utfärdandet av bevis om certifiering av utsädespartiet.

För att utsäde av lantbruksväxter ska kunna certifieras måste arten finnas upptagen i utsädesförordningen (2000:1330) och sorten vara intagen i den svenska sortlistan eller i Europeiska gemenskapens gemensamma sortlista för lantbruksväxter.

För utsäde av köksväxter gäller samma förutsättningar bortsett från att det är fråga om Europeiska gemenskapens gemensamma sortlista för köksväxter. Dessutom räcker det om sorten finns med i en nationell sortlista från något land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utsäde av köksväxter kan antingen certifieras eller kvalitetskontrolleras som standardutsäde.

För att utsäde ska få certifieras måste det uppfylla de kvalitetskrav som Jordbruksverket fastställer i sina föreskrifter. Dessa krav rör huvudsakligen renhet (art och sort), grobarhet, sundhet och lagringsförmåga. Kvalitetskraven omfattar även produktionsförhållanden som grundutsädet till den odling varifrån utsädet har skördats, utsädesodlingens läge och tillstånd under växttiden samt utsädets sortrenhet.

För utsädespotatis finns även krav som gäller lagringsbetingelser, knölkvalitet samt användning och rengöring av maskiner och

annan utrustning för odling och hantering av utsädet.

Utsäde av fröburna växtslag av lantbruksväxter, utom utsädespotatis, får certifieras av Jordbruksverket och av Frökontrollen Mellansverige AB (juridisk person som Jordbruksverket har förklarat behörig för certifiering). Utsädespotatis får endast certifieras av Jordbruksverket. Även kontrollen av köksväxtutsäde som standardutsäde utförs av Jordbruksverket.

Statistik rörande utsädescertifieringen sammanställs av Jordbruksverket.

Bekämpningsmedel

Sedan 1979, publiceras årligen uppgifter om försålda kvantiteter av bekämpningsmedel (verksamma ämnen) i Sverige. Statistiken baseras på information från innehavare av godkännande för bekämpningsmedel.

Mineralgödsel

Statistiken om försäljning av mineralgödselmedel (handelsgödsel) samlas in genom en enkätundersökning till tillverkare och importörer av mineralgödselmedel. Enligt lag skall mijöavgift erläggas med hänsyn till medlens kväve- och kadmiuminnehåll. Från det register som upprättas över de företag som betalar gödselmedelskatt hämtas underlag för enkätundersökningen.

Undersökningen sker samordnat mellan Jordbruksverket och SCB. Jordbruksverkets statistik inriktar sig på försäljningen i ton vara per produkt medan SCB:s redovisning sker uttryckt i ren växtnäring per län.

Hänsyn har i denna statistik ej kunnat tas till ev. lagerförändringar på enskilda gårdar eller i handelsledet. Uppgifterna som redovisas är baserade på den försäljning som sker till jordbruket och trädgårdsnäringen. Användningen av handelsgödsel i skogsbruket eller de specialgödselmedel som används för golfbanor samt organiska gödselmedel ingår inte i statistiken.

Fodermedel

Jordbruksverket begär in rapporter om råvaruförbrukningen från foderföretagen varje halvår. Företagen skall ange vilka råvaror som använts, till vilket djurslag foderråvaran har använts samt om råvarorna är av svenskt eller utländskt ursprung. Då systemet för inrapportering ändrades inför 2004 kan man inte göra jämförelser med statistik från 2003 eller tidigare. Rapporteringen av råvaruförbrukningen bygger på Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:81) om foder och är relativt detaljerad statistik.

Annan publicering

Jordbrukarnas investeringar i maskiner och redskap har från år 2003 publicerats på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under rubriken Statistik.

Mer information om förprovning och djurskyddsbestämmelser finns på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se.

Statistik över certifierat utsäde publiceras på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, vidare under Odling samt Utsäde och sorter.

Uppgifter om försålda kvantiteter bekämpningsmedel i jordbruket har publicerats på Kemikalieinspektionens webbplats (www.kemi.se) under rubriken Statistik.

Statistik över försäljningen av mineralgödsel i jordbruket har publicerats i rapporten "Försäljning av mineralgödsel 2006/07" på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under rubriken Statistik.

Foderstatistik för 2008 publiceras i rapporten "Jordbrukets foderkontroll 2008" på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Rapport, broschyrer och blanketter.

Tabell 8.1
Antal levererade traktorer 1990–2008
Number of delivered tractors

År	Antal levererade traktorer	Genomsnittlig effekt på kraftuttaget. Kilowatt
2008	4 100	123,0
2007	4 800	116,7
2006	4 000	115,0
2005	3 800	110,4
2000	4 000	76,0
1990	3 988	60,7

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.2
Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1990–2008, milj. kr
Purchases of machinery and implements by the agricultural sector

	1990	2000	2005	2006	2007	2008
<i>Löpande priser</i>						
Traktorer och jeepar						
Egentliga traktorer	999	1 673	1 850	1 996	2 291	2 266
Övriga tillhörande gruppen traktorer	15	21	23	19	29	23
Jordbearbetningsredskap	262	224	126	145	330	435
Redskap för sådd, spridning m.m.	200	234	212	344	640	774
Redskap för skörd och tröskning	516	640	658	800	898	1 126
Vagnar	139	94	217	170	172	267
Torkar, kvarnar, silor m.m.	219	206	201	170	163	174
Potatis och rotfruktsredskap	67	77	120	25	23	16
Transportredskap och lastapparater ¹	179	292	347	420	494	425
Utrustning för mjölkning och mjölkhantering	64	164	134	143	238	255
Stallutrustningar	227	309	469	400	490	539
Bevattningsutrustningar	18	14	25	15	15	15
Diverse ²	73	75	145	99	69	62
Skogs- och trädgårdsredskap för lantbruket ³	317	328	339	386
Summa	2 978	4 023	4 844	5 074	6 190	6 763
<i>2008 års priser</i>						
Traktorer	1 727	2 083	2 058	2 174	2 420	2 289
Övriga maskiner och redskap	4 279	3 201	3 357	3 354	4 098	4 474
Summa	6 006	5 283	5 415	5 527	6 518	6 763

1) Exklusive vagnar.

2) Elmotorer och hydroforer som ingått i posten "Diverse" har utgått fr.o.m. 2003 års undersökning.

3) Ny post fr.o.m. 2003 års undersökning.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.3
Antalet förprovade djurstallar under 2009
Number of pre-tested buildings for livestock

Område	Mjölkkor	Dikor	Övriga nöt	Suggor	Slaktsvin	Övriga svin	Hästar	Övriga djur ¹
<i>Län</i>								
Stockholms	2	1	1	–	1	–	57	6
Uppsala	5	6	10	–	–	–	35	9
Södermanlands	8	10	20	–	–	1	28	5
Östergötlands	10	11	14	2	1	1	40	12
Jönköpings	14	22	30	–	1	–	48	4
Kronobergs	9	17	26	–	1	–	26	10
Kalmar	36	16	42	1	2	–	28	23
Gotlands	8	7	24	–	–	1	5	3
Blekinge	2	4	6	–	–	–	3	25
Skåne	13	23	22	10	8	1	66	21
Hallands	32	10	40	9	1	6	50	12
Västra Götalands	31	23	47	6	7	2	90	28
Värmlands	14	20	22	3	3	3	15	4
Örebro	3	8	12	–	–	–	9	11
Västmanlands	4	5	10	2	3	2	14	5
Dalarnas	8	11	4	–	–	–	11	2
Gävleborgs	11	7	12	–	1	–	15	1
Västernorrlands	8	5	10	1	1	–	3	4
Jämtlands	9	10	10	–	–	–	13	2
Västerbottens	21	2	31	1	–	–	6	4
Norrbottnens	6	2	6	–	1	–	8	1
<i>Hela riket</i>								
2009	254	220	399	35	31	17	570	192
2008	330	298	537	37	26	20	722	216
2007	262	295	558	50	50	32	616	191
2005	242	226	545	34	28	24	540	150
2000	466	240	606	78	54	37	190	111
1994/95	926	107	224	240	116	43	.. ²	.. ²

1) Får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

2) Sammanlagt 87 förprovade djurstallar för häst, får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.4
Total kvantitet certifierat utsäde 2007/08 och
2008/09, ton

Total quantity of state certified seed

Utsädesslag	Certifierat i Sverige		Importerat certifierat utsäde	
	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09
Stråsäd				
Höststråsäd	62 844	56 915	2 812	5 104
Vårstråsäd	98 086	77 708	3 197	1 194
Foderväxter				
Baljväxter	5 601	5 511	459	1 433
Gräs	5 709	6 080	2 549	1 580
Övr. foderväxter	0	0	71	68
Betor	538	305	321	628
Olje- och fiberväxter	1 233	1 221	238	429
Köksväxter	42	176	0	0
S:a fröburna växtslag	174 053	147 916	9 646	10 434
Potatis	22 354	22 118	–	–

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.5**Total försäljning av bekämpningsmedel till jordbruket.****Kvantitet verksam substans 1990–2008, ton***Total sale of pesticides to agriculture. Quantities of active substance*

Bekämpningsmedel	Totalt	Därav				
		Insekts- medel ¹	Svamp- medel	Betnings- medel	Ogräs- medel	Tillväxt- regulatorer
<i>Kvantitet verksam substans, ton</i>						
2008	1 851	24	275	50	1 472	29
2007	1 643	40	228	25	1 323	27
2006	1 696	33	188	44	1 414	17
2005	1 569	18	211	42	1 280	18
2000	1 652	17	186	52	1 364	33
1995	1 224	17	133	67	975	32
1990	2 344	26	546	97	1 631	44

1) Exklusive myggmedel.

Källa: Kemikalieinspektionen.

Tabell 8.6
Förbrukning av mineralgödsel inom jord- och trädgårdsbruk 1990/91–2006/07, milj. kg
Use of commercial fertilizers in agriculture and horticulture

	1990/91	1995/96	2000/01	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
<i>Enkla gödselmedel</i>							
Kvävegödsel	685,4	555,9	579,4	474,7	361,0	360,9	383,2
Fosforgödsel	12,0	4,2	2,6	1,5	1,0	0,8	0,9
Kaliumgödsel	6,0	8,0	9,2	10,3	10,1	9,4	10,4
Svavelgödsel	–	–	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4
<i>Sammansatta gödselmedel</i>							
NP-gödsel	42,8	56,4	44,5	46,1	35,1	34,6	22,7
PK-gödsel	74,3	62,6	33,5	23,9	17,3	14,4	13,6
NK-gödsel	18,6	13,0	20,2	9,2	8,2	9,7	11,0
NPK-gödsel	292,3	266,6	284,8	285,0	290,4	281,7	288,9
Totalt	1 130,9	966,7	974,8	851,2	723,8	712,0	731,0

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.7
Råvaror ingående i foderblandningar för samtliga djurslag 2007 och 2008, ton
Feed materials in compound feeds for all animals

Foderråvara	Producerat		Importerat	
	i Sverige			
	2007	2008*	2007	2008*
Spannmål; produkter och biprodukter	1 036 225	986 934	45 277	83 946
Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter	133 874	125 456	417 355	485 719
Frön från baljväxter; produkter och biprodukter	15 200	8 692	610	1 216
Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter	58 588	34 812	97 419	104 279
Andra frön och frukter; produkter och biprodukter	–	–	5 436	8 235
Vallfoder och grovfoder	5 191	7 772	15 508	11 769
Andra växter; produkter och biprodukter	5	9	5	1
Mjolkprodukter	9 688	3 024	5 191	1 062
Produkter från länddjur ¹	7 725	7 457	5 730	4 903
Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter ²	2 228	395	3 814	4 724
Mineraler	76 562	81 956	28 535	11 145
Diverse ³	49 091	50 758	4 532	4 644
Övriga produkter ⁴	49 131	40 708	6 842	6 027
Totalt	1 443 508	1 347 972	636 254	727 669

1) Köttmjöl, mjöl av kött med ben, benmjöl, grevar, fjäderfämjöl (ä.v. hydrolyserat), blodmjöl och animaliskt fett.

2) Fiskmjöl och fiskolja (ä.v. raffinerad och härdad).

3) Bageri- och pastaprodukter och biprodukter därav, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.8

Råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag 2008*, ton
Feed materials in compound feeds produced in Sweden for all animals

Foderråvara	Svin	Fjäderfä	Nöt	Häst	Hund/ Katt	Övrigt	Totalt
<i>Spannmål; produkter och biprodukter</i>							
Varav havre	26 187	42 457	50 651	10 351	36	2 633	132 314
korn	77 155	17 460	67 139	2 448	537	1 886	166 625
vete	103 300	221 786	53 565	5 305	15 696	1 776	401 427
vetefodermjöl	18 007	2 338	17 092	686	–	297	38 420
vetekli	14 458	8 404	49 062	7 378	677	1 776	81 754
rågvete	9 612	14 538	70 788	–	16	532	95 486
torkad drank	1 528	63	28 153	25	433	468	30 669
Summa	254 622	313 626	357 940	30 384	19 410	10 953	986 934
<i>Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter</i>							
Varav raps	664	8 453	1 031	–	–	10	10 157
raps, extraherad	2 581	215	96 915	–	–	520	100 230
Summa	5 765	9 294	109 531	77	160	629	125 456
<i>Frön från baljväxter; produkter och biprodukter</i>							
Varav ärter	1 468	2 400	3 324	7	1	75	7 274
Summa	2 271	2 400	3 928	7	1	85	8 692
<i>Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter</i>							
Varav (socker)betmassa	105	–	7 057	192	331	112	7 795
(socker)betmelass	1 004	2	12 891	658	–	217	14 772
Summa	2 529	437	27 221	2 468	458	1 699	34 812
<i>Andra frön och frukter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	–	–	–	–	–	–	–
<i>Vallfoder och grovfoder</i>							
Summa	31	187	2 235	2 129	–	3 190	7 772
<i>Andra växter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	–	3	–	1	5	–	9
<i>Mjolkprodukter</i>							
Summa	1 001	–	1 970	15	7	31	3 024
<i>Produkter från landdjur¹</i>							
Summa	177	2 814	–	–	4 446	20	7 457
<i>Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter²</i>							
Summa	323	12	–	–	59	–	395
<i>Mineraler</i>							
Summa	19 421	33 999	21 723	6 406	21	386	81 956
<i>Diverse³</i>							
Summa	8 394	14 774	27 129	295	44	122	50 758
<i>Övriga produkter⁴</i>							
Summa	3 139	5 707	14 971	1 385	11 989	3 517	40 708
<i>Totalt</i>							
2008	297 673	383 251	566 647	43 168	36 601	20 631	1 347 972
2007	300 764	394 938	628 730	47 185	40 529	31 362	1 443 508
2006	305 037	396 180	740 739	52 000	41 506	32 501	1 567 963
2005	315 920	367 876	632 516	27 596	38 803	14 674	1 397 385
2004	367 558	369 099	737 405	36 889	39 011	12 635	1 562 597

1) Köttmjöl, mjöl av kött med ben, benmjöl, grevar, fjäderfämjöl (äv. hydrolyserat), blodmjöl och animaliskt fett.

2) Fiskmjöl och fiskolja (äv. raffinerad och härdad).

3) Bageri- och pastaprodukter och biprodukter därav, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

9 Stödåtgärder

I kapitel 9 redovisas direktstöden till det svenska jordbruket inom ramen för EU:s jordbrukspolitik. Redovisningen omfattar även direktstöden till rennäringen samt till företag verksamma inom förädling och avsättning av jordbruksprodukter. En beskrivning av den svenska jordbrukspolitiken under åren närmast före Sveriges inträde i EU lämnas i Jordbruksstatistisk Årsbok 2000.

Utöver direktstöd förekommer exempelvis exportbidrag och stöd till lagring av jordbruksprodukter. Dessa stöd omfattas inte av redovisningen.

EU:s jordbrukspolitik

Det svenska EU-medlemskapet från den 1 januari 1995 innebar att de svenska jordbruksstöden ersattes av EU:s stödsystem. En beskrivning av huvuddragen i EU:s jordbrukspolitik och de olika stöden görs i det följande.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik (Common Agricultural Policy, CAP) innebär att handeln med jordbruksprodukter är fri inom unionen.

Målen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik är att:

- Öka produktiviteten i jordbruket
- Ge jordbrukarna en skälig levnadsstandard
- Stabilisera marknaderna
- Trygga livsmedelsförsörjningen
- Ge konsumenterna livsmedel till rimliga priser

För att nå dessa mål används främst olika marknadsregleringar, men i EU:s jordbrukspolitik ingår även struktur- och regionalpolitiska åtgärder. På senare år har EU också fattat beslut om åtgärder för att minska jordbrukets belastning på miljön.

Den 1 januari 2005 införde Sverige ett nytt jordbrukarstöd – gårdsstödet. Gårdsstödet är

inte kopplat till jordbrukarens produktion utan är i stort sett oberoende av vad och hur mycket jordbrukaren producerar. Gårdsstödet ersätter flera stöd, bland annat arealersättningen och de flesta tidigare djurbidragen.

Jordbrukaren måste ha stödrätter för att få gårdsstödet.

Stödrätterna motsvarade det antal hektar jordbruksmark (åkermark och betesmark) som jordbrukaren brukade och redovisade 2005.

En stödrätt kan bestå av två delar, ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Ett grundbelopp ingår i de flesta stödrätter. För betesmark är grundbeloppet per hektar lika i hela Sverige. För åkermark varierar grundbeloppet per hektar beroende på var i landet jordbrukaren har sin jordbruksmark.

Marknadsregleringarna finansieras helt av EU:s budget medan strukturstöden, de regionala stöden och miljöstöden medfinansieras av medlemsländerna.

Kommissionen har störst inflytande på de områden där EU i hög grad ansvarar för politiken, som t.ex. pris- och marknadsregleringen inom jordbrukspolitiken. För de åtgärder som medfinansieras av de enskilda medlemsländerna, t.ex. kompensationsbidraget och miljöprogrammet, är friheten större att nationellt utforma reglerna. Nationella stöd kan utformas